

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC GIÁM SÁT CỦA CHI BỘ ĐẢNG

CAO VĂN THỐNG*

Chi bộ Đảng là nơi trực tiếp quản lý, giáo dục, rèn luyện, kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên; là cầu nối giữa tổ chức đảng, đảng viên với quần chúng.

Trong điều kiện cơ chế thị trường, kinh tế nhiều thành phần, mở cửa, hội nhập với bên ngoài, một bộ phận cán bộ, đảng viên thiếu tu dưỡng bản thân, phai nhạt lý tưởng, mất cảnh giác, giảm sút ý chí, kém ý thức tổ chức kỷ luật, suy thoái về đạo đức, lối sống... Một số chi bộ buông lỏng vai trò lãnh đạo, quản lý, thiếu kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên; tự phê bình và phê bình giảm sút, mất sức chiến đấu, có nơi bị tê liệt; tình trạng quan liêu, tham nhũng, lãng phí xảy ra nghiêm trọng nhưng chậm được ngăn chặn và đẩy lùi, làm giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ. Vì vậy, NQTƯ 6 (lần 2) Khóa VIII yêu cầu phải: "Sử dụng đồng bộ hệ thống giám sát cán bộ, đảng viên, nhất là sự giám sát của tổ chức đảng, *trước hết là từ chi bộ...*".

Đại hội X của Đảng đã chỉ rõ: "Coi trọng công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật nghiêm những cán bộ, đảng viên vi phạm những quy

* Ủy ban Kiểm tra Trung ương

định về trách nhiệm, phẩm chất, đạo đức, lối sống" và "... đề cao trách nhiệm quản lý, kiểm tra, giám sát đảng viên của chi bộ. Đảng viên có cương vị càng cao càng phải gương mẫu chấp hành sự quản lý của chi bộ". Điều lệ Đảng Khóa X đã bổ sung chức năng, nhiệm vụ giám sát cho các cấp ủy, tổ chức đảng và chi bộ. Quyết định số 25-QĐ/TW, ngày 24-11-2006 của Bộ Chính trị ban hành *Hướng dẫn thực hiện các quy định về công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật của Đảng*. Chương VII, Chương VIII *Điều lệ Đảng* (Khóa X) quy định rõ nội dung, đối tượng, phương pháp, thẩm quyền giám sát của chi bộ. Để giúp chi bộ thực hiện tốt công tác giám sát, Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã ban hành *Hướng dẫn số 06-HD/KTTW*, ngày 25-7-2007 về *Thực hiện công tác giám sát của chi bộ*. Trong đó quy định rõ đối tượng, nội dung, trình tự giám sát (giám sát trực tiếp, giám sát gián tiếp, giám sát thường xuyên và giám sát theo chuyên đề), thẩm quyền giám sát của chi bộ, chi ủy; quyền và trách nhiệm của đảng viên được giám sát...

Thực tế hoạt động giám sát của chi bộ từ sau Đại hội X đến nay cho thấy: Trước năm 2008, hầu hết các chi bộ chưa xây dựng

chương trình, kế hoạch giám sát. Từ năm 2008, nhiều chi bộ đã xây dựng chương trình kiểm tra, giám sát thường xuyên, một số chi bộ xây dựng kế hoạch giám sát theo chuyên đề. *Về thực hiện giám sát thường xuyên*, nhiều chi bộ đã phân công đồng chí chi uỷ viên phụ trách công tác giám sát; nơi không có chi uỷ viên thì đồng chí bí thư chi bộ trực tiếp phụ trách. Việc giám sát thường xuyên của chi bộ chủ yếu là trực tiếp thông qua sinh hoạt thường kỳ và phân công chi uỷ viên theo dõi, đôn đốc đảng viên thực hiện nhiệm vụ được giao... *Về thực hiện giám sát theo chuyên đề*, ở một số nơi, chi bộ đã xây dựng kế hoạch giám sát theo chuyên đề và tổ chức thực hiện đạt kết quả bước đầu. *Nội dung giám sát* chủ yếu là chấp hành nghị quyết, chỉ thị của cấp trên và cấp mình; chấp hành nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng; thực hiện cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh"; thực hiện nhiệm vụ do chi bộ phân công; về tiêu chuẩn đảng viên, tiêu chuẩn cấp uỷ viên và thực hiện nhiệm vụ đảng viên, giữ gìn phẩm chất đạo đức, lối sống; thực hiện quy định về những điều đảng viên không được làm; việc giữ mối liên hệ với cấp uỷ nơi cư trú... Qua giám sát, các chi bộ đã phát hiện hàng nghìn đảng viên có dấu hiệu vi phạm, tiến hành kiểm tra, xem xét xử lý hoặc báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, xử lý kịp thời, nghiêm minh.

Nhìn chung, việc lãnh đạo và thực hiện nhiệm vụ giám sát của chi bộ trong toàn Đảng mới được tiến hành trong một thời gian ngắn, vừa làm vừa rút kinh nghiệm, nhưng đã đạt được kết quả bước đầu đáng ghi nhận. Qua giám sát, giúp cho các chi bộ đánh giá đúng

hơn tình hình hoạt động của cán bộ, đảng viên; phát huy ưu điểm, cách làm hay, chấn chỉnh những hạn chế, lệch lạc. Giúp đối tượng được giám sát tự đánh giá, thấy được kết quả hoạt động của mình cũng như ưu điểm để phát huy; thiếu sót, khuyết điểm để khắc phục, sửa chữa, phấn đấu vươn lên; giữ gìn phẩm chất đạo đức, lối sống, chấn chỉnh sự lãnh đạo, chỉ đạo, tác phong công tác; thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao; chấp hành tốt hơn các chủ trương, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Góp phần chủ động phòng ngừa, ngăn chặn xảy ra vi phạm của đảng viên từ khi còn manh nha; phát hiện dấu hiệu vi phạm để kiểm tra, xử lý, làm trong sạch nội bộ Đảng.

Tuy nhiên, việc thực hiện nhiệm vụ giám sát của chi bộ cũng còn những khuyết điểm, hạn chế cần sớm được khắc phục trong thời gian tới. *Thứ nhất*, một số chi bộ chưa tổ chức cho đảng viên nghiên cứu, quán triệt nghị quyết, quyết định, hướng dẫn thực hiện công tác giám sát trong Đảng; có nơi tổ chức cho đảng viên nghiên cứu, quán triệt còn chậm, chất lượng hạn chế, chưa bảo đảm yêu cầu đề ra. Nhiều chi bộ còn lúng túng trong xây dựng chương trình, kế hoạch, xác định nội dung, đối tượng giám sát; chưa xây dựng kế hoạch giám sát theo chuyên đề. *Thứ hai*, việc giám sát thường xuyên còn hạn chế, nhất là chi bộ không có chi uỷ, chủ yếu góp ý, phê bình với đảng viên không giữ chức vụ, ít góp ý phê bình với đảng viên là cán bộ thuộc diện cấp uỷ cấp trên quản lý. *Thứ ba*, không ít chi bộ chưa nắm vững phương pháp, trình tự giám sát, nên chưa thực hiện được giám sát theo chuyên

đề. Nguyên nhân của tình trạng trên là do việc tổ chức nghiên cứu, quán triệt cho chi bộ, đảng viên chưa đầy đủ, kịp thời và sâu sắc. Nhiều chi bộ lúng túng trong việc xây dựng chương trình, kế hoạch giám sát và tổ chức thực hiện; còn không ít chi bộ chưa xây dựng kế hoạch và thực hiện việc giám sát. Một số chi bộ nắm chưa vững các quy định, hướng dẫn về giám sát, ảnh hưởng đến quá trình thực hiện. Cấp ủy, ủy ban kiểm tra đảng ủy cơ sở chưa kịp thời hướng dẫn, chỉ đạo, giúp đỡ chi bộ tháo gỡ khó khăn, thực hiện tốt công tác giám sát.

Nghị quyết Trung ương 5 (Khoá X) về tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng yêu cầu: "Chi bộ: Tăng cường kiểm tra, giám sát đảng viên trong chi bộ. Tập trung giám sát chi uỷ, chi uỷ viên, đảng viên là cấp uỷ viên các cấp, cán bộ thuộc diện cấp uỷ cấp trên quản lý sinh hoạt tại chi bộ cả nơi công tác và nơi cư trú. Qua kiểm tra, giám sát, kịp thời phát huy ưu điểm, uốn nắn, khắc phục thiếu sót, khuyết điểm của cán bộ, đảng viên từ khi mới phát sinh để chủ động phòng ngừa, ngăn chặn xảy ra vi phạm từ trong nội bộ, ngay từ cơ sở". NQTU 6 (Khoá X) về nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên đã chỉ rõ: "Công tác quản lý, kiểm tra, giám sát, giáo dục, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên còn bị buông lỏng...; chưa có biện pháp hữu hiệu ngăn ngừa, phát hiện, đấu tranh và xử lý kịp thời những đảng viên vi phạm" và "Sự lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát của cấp uỷ cấp trên đối với cơ sở chưa thường xuyên...". Nghị quyết yêu cầu: "Cấp uỷ cơ sở phải giám sát đảng viên

về các mặt, kể cả đảng viên là cán bộ do cấp uỷ cấp trên quản lý...".

Đề khắc phục những khuyết điểm, hạn chế trong thời gian qua, tăng cường và nâng cao chất lượng giám sát của chi bộ trong thời gian tới, cần thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau đây:

Một là, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò của chi bộ nói chung, của công tác giám sát nói riêng. Cấp uỷ các cấp, trước hết là cấp uỷ cơ sở phải tăng cường tổ chức nghiên cứu, quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh, các quy định của Đảng về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của chi bộ nói chung, về công tác giám sát nói riêng để các đảng viên, trước hết là chi uỷ, bí thư chi bộ thấy rõ và tổ chức thực hiện đúng chức trách, nhiệm vụ của chi bộ, chi uỷ và bí thư chi bộ. Có thể tổ chức sinh hoạt chuyên đề về tư tưởng Hồ Chí Minh, hoặc quy định của Đảng về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của chi bộ, công tác kiểm tra, giám sát của chi bộ, hoặc tổ chức thi tìm hiểu các nội dung trên cho bí thư chi bộ, chi uỷ viên của chi bộ trong đảng bộ. Cung cấp đầy đủ các quy định, hướng dẫn của Đảng, cấp uỷ cấp trên và cấp mình cho đảng viên nghiên cứu, quán triệt để nắm vững và chấp hành tốt khi được giám sát. Coi việc nghiên cứu, quán triệt, học tập các quy định của Đảng nói chung, về công tác kiểm tra, giám sát nói riêng là một chỉ tiêu thi đua hằng năm của chi bộ, đảng viên.

Hai là, tăng cường chỉ đạo, giúp đỡ, theo dõi, kiểm tra chi bộ thực hiện nhiệm vụ chính trị, nhiệm vụ giám sát của các cấp uỷ tỉnh, huyện, cơ sở từ điểm đến diện. Cần có sự chỉ đạo điểm từ tỉnh, đến huyện, đến đảng bộ cơ

sở... Sau đó rút kinh nghiệm và nhân rộng ra trong toàn đảng bộ. Định rõ thời gian, chỉ tiêu phải đạt được trong thực hiện nhiệm vụ giám sát của chi bộ có chất lượng, hiệu quả. Cần in thành sách bỏ túi các quy định về chức năng, nhiệm vụ của chi bộ, tiêu chuẩn của chi bộ, của đảng viên và những quy định về công tác kiểm tra, giám sát của chi bộ, phát cho từng đảng viên nghiên cứu, vận dụng thì sẽ thiết thực và hiệu quả hơn. Chú ý đôn đốc, theo dõi, kiểm tra việc thực hiện của các chi bộ được chọn làm điểm. Chú trọng sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm để có biện pháp chỉ đạo thực hiện được sát hợp trong từng thời gian, điều kiện, hoàn cảnh của từng địa phương, đơn vị.

Định kỳ mỗi quý một lần, cấp uỷ cấp trên trực tiếp kiểm tra việc thực hiện nền nếp, nội dung, chất lượng sinh hoạt của các chi bộ, kể cả việc thực hiện công tác giám sát, nhất là giám sát trực tiếp qua sinh hoạt chi bộ. Cấp uỷ viên, người đứng đầu địa phương, cơ quan, đơn vị và đảng viên là cán bộ lãnh đạo, quản lý ở các cấp phải chăm lo chỉ đạo công tác xây dựng Đảng, công tác kiểm tra, giám sát ở nơi mình đang sinh hoạt và phải chịu trách nhiệm khi tổ chức cơ sở đảng nơi mình sinh hoạt yếu kém. Muốn vậy, các đồng chí đó phải đi sát cơ sở, tăng cường giám sát; chi bộ, chi uỷ cũng phải tăng cường giám sát, giúp đỡ các đồng chí đó thực hiện tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

Các cấp uỷ cấp trên phải phân công cấp uỷ viên trực tiếp phụ trách cơ sở, kịp thời nắm chắc tình hình, tháo gỡ khó khăn, giải quyết những vấn đề xảy ra. Cán bộ lãnh đạo, quản lý và các cấp uỷ viên cấp trên của tổ chức cơ sở đảng, chi bộ phải bố trí thời gian để gặp gỡ

đảng viên và nhân dân tại cơ sở, giải quyết kịp thời những kiến nghị chính đảng của đảng viên và quần chúng. Thường xuyên bồi dưỡng đội ngũ chi uỷ, trước hết là cho bí thư chi bộ về kỹ năng cụ thể hoá và tổ chức thực hiện có chất lượng, hiệu quả chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết, chỉ thị, quy định, quy chế, hướng dẫn của cấp trên về công tác xây dựng Đảng, công tác kiểm tra, giám sát từ trong chi bộ, ngay tại cơ sở.

Ba là, tăng cường công tác giám sát của chi bộ, trước hết là chi uỷ, đặc biệt là bí thư chi bộ đối với cán bộ, đảng viên. Chi uỷ, trước hết là bí thư chi bộ chủ động nắm chắc tình hình của đảng viên trong chi bộ; căn cứ chỉ đạo của đảng uỷ cấp trên, hướng dẫn của uỷ ban kiểm tra đảng uỷ cơ sở hoặc đảng bộ cấp trên (đối với chi bộ cơ sở) và yêu cầu nhiệm vụ chính trị, công tác xây dựng Đảng để xây dựng chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát của chi bộ hằng năm, 6 tháng, hằng quý và tổ chức thực hiện. Chú ý lựa chọn nội dung, đối tượng giám sát (giám sát theo chuyên đề) phù hợp; tránh tình trạng chạy theo thành tích, xây dựng kế hoạch giám sát nhiều nhưng không thực hiện. Chú trọng việc giám sát trực tiếp, thường xuyên tại các kỳ sinh hoạt chi bộ. Muốn vậy, chi uỷ, nhất là bí thư chi bộ phải chủ động nắm chắc tình hình về đảng viên qua nhiều kênh thông tin để chuẩn bị nội dung sinh hoạt chi bộ, nội dung giám sát đối với đảng viên trong sinh hoạt chi bộ. Chi uỷ phân công chi uỷ viên, nhất là đồng chí phụ trách công tác kiểm tra, giám sát chủ động nắm bắt tình hình đảng viên thông qua đảng viên, quản

chúng, cán bộ lãnh đạo, quản lý trong cơ quan, đơn vị, hoặc tổ trưởng dân phố, trưởng ban Mặt trận, quần chúng ở tổ dân phố, cấp ủy viên cấp trên... để chuẩn bị cho việc giám sát trong sinh hoạt chi bộ hằng tháng, 6 tháng, hằng năm. Nếu thấy đảng viên có thiếu sót, khuyết điểm thì chi ủy, bí thư chi bộ phải nhắc nhở, uốn nắn kịp thời. Đối với đảng viên có vấn đề cần phải giải trình, xem xét, chi ủy đề nghị chuẩn bị nội dung giải trình, chi ủy xem xét, nếu đạt yêu cầu thì đưa ra chi bộ xem xét, làm rõ thiếu sót, khuyết điểm của đảng viên; sau đó yêu cầu khắc phục, sửa chữa kịp thời; nêu yêu cầu, đề nghị của chi bộ trong sổ ghi biên bản. Phân công đồng chí bí thư hoặc phó bí thư phụ trách công tác kiểm tra, giám sát của chi bộ theo dõi đảng viên có khuyết điểm sửa chữa, khắc phục; báo cáo kết quả giám sát với chi ủy, chi bộ bằng hình thức thích hợp.

Để giám sát trực tiếp tại các kỳ sinh hoạt có chất lượng, đòi hỏi đảng viên trong chi bộ, trước hết là chi ủy, bí thư chi bộ phải nêu cao ý thức tự phê bình và phê bình đối với đồng chí mình một cách chân thành, thẳng thắn, không chen động cơ cá nhân. Khắc phục tình trạng nề nang, né tránh, ngại va chạm; đảng viên ít tuổi, là con, cháu (đối với chi bộ ở nông thôn) không dám góp ý, phê bình đảng viên lớn tuổi, là anh, là chú... Người chủ trì sinh hoạt chi bộ phải chủ động nêu, gợi ý vấn đề cần góp ý, đề nghị đảng viên có vấn đề giải trình, làm rõ; đảng viên được yêu cầu, kể cả cấp trên sinh hoạt tại chi bộ phải tự giác, gương mẫu chấp hành việc giám sát của chi bộ. Chi bộ phải phân công công việc cụ thể, rõ ràng, chi ủy phải theo dõi đảng viên thực hiện kịp thời thì công

tác giám sát của chi bộ mới thiết thực, có chất lượng, hiệu quả. Đối với chi bộ có nhiều đảng viên, hoặc đảng viên sinh hoạt, công tác phân tán thì tiến hành giám sát theo chuyên đề. Sau giám sát phải thông báo kết quả cho đảng viên được giám sát biết để chấp hành. Qua giám sát, phát hiện đảng viên có dấu hiệu vi phạm thì phải tiến hành kiểm tra hoặc báo cáo tổ chức đảng có thẩm quyền kiểm tra, xử lý.

Bốn là, phát huy trách nhiệm của nhân dân trong giám sát cán bộ, đảng viên. Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định: Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Phát huy vai trò của nhân dân trong công tác xây dựng Đảng nói chung, công tác kiểm tra, giám sát nói riêng là một trong những nguyên tắc, phương pháp công tác đảng, công tác kiểm tra, giám sát của Đảng. NQTƯ 5 (Khoá X) về tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của Đảng chỉ rõ việc phát huy vai trò của nhân dân trong công tác này. Đó là phải đề cao trách nhiệm của tổ chức đảng và đảng viên, phát huy vai trò, trách nhiệm của các tổ chức trong hệ thống chính trị và của nhân dân trong công tác kiểm tra, giám sát. Vì vậy, phải có biện pháp thiết thực, cụ thể để phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong việc vận động nhân dân giám sát cán bộ, đảng viên ở nơi công tác và địa bàn dân cư để chủ động phòng ngừa, ngăn chặn xảy ra vi phạm của đảng viên từ lúc mới manh nha. Chi bộ, chi ủy phải hết sức coi trọng nắm bắt thông tin qua giám sát của nhân dân, các tổ chức trong hệ thống chính trị đối với đảng viên để phục vụ việc giám sát của chi bộ.